

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci žalobce **DI, z. s.**, IČ 22889167, se sídlem v Brně, Rolnická 661/7, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Bártou, advokátem se sídlem v Brně, Kobližná 19, proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem v Praze 1, Letenská 525/15, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 19. 4. 2017, č. j. MF-12050/2017/3901-3, PID MFCR7XFLVU

t a k t o:

I. Rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 19. 4. 2017, č. j. MF-12050/2014/3901-3, PID MFCR7XFLVU, a rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 21. 3. 2017, č. j. 28400/17/7500-20080-202098, s e z r u š u j í .

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9.800,-Kč a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jaroslava Bárty, advokáta.

Odůvodnění

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva financí (dále též „žalovaný“) ze dne 19. 4. 2017, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 21. 3. 2017. Pravomocně tak bylo rozhodnuto o odmítnutí žádosti žalobce o poskytnutí

informací v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), kterou žalobce požadoval v následujícím znění:

„Poskytněte prosím seznam právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty v roce 2014, pokud výše tohoto doměření byla aspoň 5.000,- Kč včetně výše tohoto doměření.“

Žalobce v podané žalobě vyjádřil nesouhlas s právním posouzením žádosti žalovaným, který jako stěžejní argument pro odepření poskytnutí informace použil odkaz na ustanovení § 10 zákona č. 106/1999 Sb., podle kterého se neposkytují informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, za předpokladu získání těchto informací podle zvláštních právních předpisů. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 2As 132/2011 - 121, podle něhož za majetkové poměry fyzických a právnických osob lze za daných okolností považovat nejen aktiva, nýbrž i jejich pasiva a je bez významu, zda jsou tyto závazky ve vztahu vůči subjektům soukromoprávním či vůči státu. Podle názoru žalobce se s danou argumentací lze ztotožnit pouze ohledně části žádosti, v níž žalobce požaduje poskytnout konkrétní výši doměření DPH u konkrétních daňových subjektů. Tato informace skutečně vypovídá o pasivech dotčeného daňového subjektu. Podle názoru žalobce v této části žádosti žalovaný i povinný subjekt postupoval správně.

Žalobce namítl, že zcela jiná situace je ohledně zbývajících částí žádosti. Poskytnutí seznamu právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty (DPH), nemá vypovídací hodnotu ohledně majetkových poměrů dotčených daňových subjektů. Závazek daňového subjektu zaplatit daň po doměření daně může být v době poskytnutí informace již zcela splněn, tedy takový (minulý) závazek již nefiguruje na straně pasiv dotčeného daňového subjektu a aktuální majetkové poměry dotčeného daňového subjektu zůstávají žadateli zcela nerozкрыty. Žalobcem žádaná informace se vztahuje k seznamu právnických osob, které poskytly nedostatečná daňová tvrzení, tedy jistým způsobem postupovaly protiprávně. Poskytnutí seznamu takových osob je obdobné jako v případě poskytování soudních či správních rozhodnutí podle zákona o svobodném přístupu k informacím, přičemž poskytování těchto informací v praxi mnoho rozporů nebudí. Skutečnost, že někdo jednal protiprávně, sama o sobě nemá podle názoru žalobce vypovídací hodnotu ohledně jeho majetkových poměrů.

Žalobce v podané žalobě uzavřel, že i kdyby se žádaná informace ohledně seznamu právnických osob týkala jejich majetkových poměrů, měl povinný subjekt takový seznam poskytnout v anonymizované podobě (v takovém případě již s konkrétními částkami), přičemž taková informace má také svoji vypovídací hodnotu o činnosti povinného subjektu a lze ji zahrnout do rámce kontroly veřejné správy. V nyní posuzované věci však žalovaný ani povinný subjekt takto nepostupovali a proto vydaná rozhodnutí nejsou v souladu s právním řádem.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že pokud povinný subjekt nějakou informaci získal na základě zákona o daních, a tato informace vypovídá o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, poskytnout ji nelze. Tato výluka z poskytování informací je obsažena v § 10 zákona č. 106/1999 Sb. Žalovaný trvá na tom, že požadované informace jsou získávány na základě daňových zákonů a vypovídají o majetkových poměrech osob, neboť se jedná o

informaci, že daňovému subjektu vznikl závazek. Výluka z poskytování informací se vztahuje na veškeré informace o majetkových poměrech, tedy i na informace dílčí a nikoli jen na ty, které umožní vytvořit si představu o celkových majetkových poměrech určité osoby.

Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že nyní posuzovaný případ není tak jednoznačný, jak v žalobě žalobce uvádí. Nejvyšší správní soud sice deklaroval, že nelze automaticky předpokládat, že každá informace získaná na základě daňových zákonů může vypovídat o majetkových poměrech osob, zároveň však upozornil, že majetkové poměry jsou tvořeny nejen aktivy, ale také pasivy, a je nerozhodné, vůči komu tyto závazky vznikly.

Podle názoru žalovaného v případě, jestliže je daňovému subjektu doměřena daň, je zřejmé, že mu vznikl závazek, který bude trvat až do doby jeho uhrazení. Není rozhodné, v jaké výši tento závazek vznikl, kdy vznikl či zda již zanikl. Tyto všechny informace lze považovat za informace vypovídající o majetkových poměrech, byť dílčím způsobem. Žalobcovo pojetí je mylné, neboť není nutno, aby povinný subjekt neposkytoval informace pouze o aktuálních závazcích daňových subjektů, ale musí chránit i informace o závazcích minulých. Pojem „*aktuální majetkové poměry*“ zákon o svobodném přístupu k informacím neužívá. Pokud by chtěl zákon nezpřístupnit žadateli pouze informace o závazcích aktuálně existujících, bylo by to nepochybně v zákoně výslovně uvedeno. Pojem „*aktuální majetkové poměry*“, s nímž žalobce v žalobě argumentuje, tedy není výstižný. Z textu zákona o svobodném přístupu k informacím je zřejmé, že není zapotřebí, aby neposkytnutá informace představovala nějaký podrobnější či dokonce komplexní přehled o majetkových poměrech. Stejně není nutné, aby žadatelé byli informováni o tom, jaké všechny závazky v minulosti konkrétní osoby měly. Pokud by tedy povinný subjekt zveřejnil seznam daňových subjektů, kterým vznikly vůči státu závazky, bylo by to možno považovat za neadekvátní zásah do sféry těchto subjektů. Podle názoru žalovaného ani zveřejnění seznamu bez uvedení konkrétních částek není v tomto ohledu žádoucí.

Žalovaný poukázal na to, že vycházel z konkrétní žádosti a jejího znění. Z tohoto důvodu nepřistoupil k anonymizaci seznamu, neboť by se podle jeho názoru jednalo o nepřipustnou modifikaci žádosti. Navíc by povinný subjekt po takovéto modifikaci žádosti při shromažďování údajů mohl dospět k tomu, že bude po žadateli požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé informace a řízení o žádosti by dospělo do stavu, že žalobce by neobdržel informace, které původně požadoval, naopak by obdržel pouze sdělení o nutnosti úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Pokud žalobce skutečně zajímá informace, zda finanční správa u právnických osob přistupuje k doměření daně z přidané hodnoty, a chce tedy pouhou statistickou informací o počtu doměření a doměřených částek, aniž by přitom získal údaje, kterým osobám bylo doměřeno a kolik, nebrání žalobci nic v tom, aby si podal novou žádost o poskytnutí informace.

Závěrem vyjádření žalovaný konstatoval, že kontrola veřejné moci ze strany veřejnosti je potřebná, ale kontrolu prostřednictvím občanské společnosti nelze nadřazovat nad kontrolu mocí správní nebo mocí soudní. Účelem zákona o svobodném přístupu k informacím je v souladu se zásadou otevřenosti a transparentnosti zajistit veřejnosti informace o fungování veřejné správy. Zároveň je však třeba reflektovat, že některé informace, jimiž veřejná správa disponuje, se mohou dostávat do kolize s právy soukromoprávních subjektů, jichž se činnost veřejné správy v určitých ohledech dotýká, ale které stojí mimo ní. Typickým příkladem pak je žalobcem požadovaná informace o daňových subjektech. Podle názoru žalovaného

napadené rozhodnutí není nezákonné, postup, který byl zvolen, byl v souladu se zákonem a bylo dostatečně zdůvodněno, proč není možné žalobci požadovanou informaci poskytnout. S argumentací žalobce obsaženou v odvolání se žalovaný vypořádal a ani nad rámec žalobcových námitek neshledal, že by postup povinného subjektu nebyl v souladu se zákonem.

Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:

Dne 5. 3. 2017 doručil žalobce Generálnímu finančnímu ředitelství žádost o poskytnutí informací ve znění: *„Poskytněte prosím seznam právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty v roce 2014, pokud výše tohoto doměření byla alespoň 5.000,- Kč, včetně výše tohoto doměření.“*

Generální finanční ředitelství – tj. povinný subjekt ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. – žádost vyřídilo tak, že rozhodnutím ze dne 21. 3. 2017, č. j. 28400/17/7500-20080-202098, rozhodlo o odmítnutí žádosti v celém rozsahu podle § 10 zákona č. 106/1999 Sb. s odůvodněním, že žádost žalobce svým obsahem patří do výluky na poskytování informací o majetkových poměrech určité osoby.

Žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí dne 21. 3. 2017 včasné odvolání, v němž stejně jako v podané žalobě namítal, že povinný subjekt posoudil jeho žádost nesprávně a žalobce se s důvody, pro které byla jeho žádost odmítnuta, neztotožňuje. Uvedl, že poskytnutím seznamu osob, které jednaly protiprávně, nemohou být dovozovány konkrétní skutečnosti ohledně majetkových poměrů těchto subjektů. Z takového seznamu lze dovodit pouze skutečnost, že konkrétní subjekt nejednal v souladu s právním řádem. Z tohoto důvodu poskytnutí informace nic nebrání a proto je na místě odvoláním napadené rozhodnutí zrušit.

Ministerstvo financí rozhodlo o podaném odvolání žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 19. 4. 2017, jímž odvolání žalobce zamítlo a rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 21. 3. 2017 potvrdilo se závěrem, že poskytnutím informace požadované žalobcem existuje možnost do zásahu do práv osob, které nejsou povinným subjektem. V posuzovaném případě se jednalo o informace, kterým konkrétním právnickým osobám byla v roce 2014 doměřena daň z přidané hodnoty nejméně ve výši 5.000,- Kč. Odvolací správní orgán nepřisvědčil tvrzení žalobce, že informace o doměření daně z přidané hodnoty nevypovídá o majetkových poměrech plátce daně, neboť požadovaná informace představuje údaj, která nějakým způsobem vypovídá, byť jen částečně, o majetkových poměrech daňového subjektu. Výluka obsažená v § 10 zákona č. 106/1999 Sb. se uplatní na informaci vypovídající o majetkových poměrech bez dalšího, tedy i na informaci vypovídající o majetkových poměrech pouze zčásti nebo dílčím způsobem. Proto není zapotřebí, aby neposkytnutá informace představovala podrobnější či komplexní přehled o majetkových poměrech konkrétního subjektu. Podle názoru odvolacího orgánu nelze kontrolu veřejné moci ze strany veřejnosti prostřednictvím občanské společnosti nadřadit nad kontrolu mocí správní či soudní. Je třeba rozlišovat, zda žadatel žádá o informaci o příjemcích veřejných prostředků, nebo zda je situace - podobně jako v posuzovaném případě - jiná, kdy je požadována informace, kterým daňovým subjektům vznikl v určitém období závazek vůči státu. Z tohoto důvodu odvolací správní orgán posoudil, že informaci o tom, že určitému daňovému subjektu vznikl závazek vůči správci daně vyšší než 5.000,- Kč, je třeba chápat jako informaci zčásti vypovídající o jeho majetkových poměrech.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě, a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“). Vzhledem k tomu, že žádný z účastníků řízení výslovně nepožádal o nařízení ústního jednání, vyjádřili tím žalobce i žalovaný svůj souhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání. Z tohoto důvodu Městský soud v Praze postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a o podané žalobě rozhodl, aniž ústní jednání nařizoval.

Soud v posuzované věci vycházel zejména z následujícího právního rámce:

Svoboda projevu a právo na informace (vedle práva pokojně se shromažďovat, práva petičního a práva svobodně se sdružovat a práva podílet se na správě věcí veřejných), patří podle Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, mezi základní politická práva. Podle čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny a každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu; cenzura je nepřipustná. Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.

Jde tak o jeden z případů výhrady zákona ve smyslu článku 4 odst. 2 Listiny, podle něhož mohou být meze základních práv a svobod upraveny pouze zákonem a navíc jen za podmínek stanovených samotnou Listinou (omezení tohoto práva proto nemůže být provedeno podzákonným právním předpisem).

Jako výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod platí podle článku 4 odstavce 4 Listiny, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Ústavní soud v této souvislosti mnohokrát judikoval, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně.

Účelem zákona o informacích je upravit postup při poskytování informací povinnými subjekty a stanovit podmínky, za nichž lze právo na informace omezit, čemuž koresponduje také ust. § 1 zákona o informacích, podle kterého tento zákon upravuje podmínky práva svobodného přístupu k informacím a stanoví základní podmínky, za nichž jsou informace poskytovány.

Koncepce zákona je přitom taková, že se poskytují veškeré informace, s výjimkou těch informací, o nichž zákon výslovně stanoví, že se neposkytují (např. ustanovení § 7 ochrana utajovaných informací, § 9 ochrana obchodního tajemství). Podstatné je vždy určit a posoudit to, o jaké informace je žádáno, zda a v jakém rozsahu byly požadované informace poskytnuty

či nikoliv, zda je možné požadované informace poskytnout, či zda je nutné v souladu se zákonem o informacích poskytnutí požadované informace odepřít.

Věc soud posoudil takto:

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí poskytnutí žádosti žalobce o informaci v režimu zákona č. 106/1999 Sb.

V projednávané věci není sporu o tom, že informace, které žalobce požadoval, se týkaly působnosti povinného subjektu. Povinný subjekt je měl k dispozici. Nejednalo se tak o případ, kdy by bylo požadováno sdělení informace, kterou by byl povinný subjekt nucen teprve z různých podkladů vytvářet.

Spornou otázkou mezi účastníky je, zda mohl povinný subjekt požadované informace vyloučit ze své informační povinnosti v režimu zákona č. 106/1999 a to právě s poukazem na § 10 tohoto zákona. Žalovaný postavil odmítnutí požadovaných informací na ustanovení § 10 zákona č. 106/1999, podle něhož informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, získané na základě zákona o daních, poplatcích, penzijním nebo zdravotním pojištění nebo sociálním zabezpečení povinný subjekt neposkytne. Žalovaný uvedl, že informací o majetkových poměrech osoby je i informace o vybírání a evidenci peněžitých plnění při jejich správě dle daňového řádu.

Ustanovení § 10 zákona o informacích formuluje obecné výlukové pravidlo sloužící k ochraně údajů o majetkových poměrech třetích osob, na jehož základě nesmí povinný subjekt v této oblasti sdělovat informace, které se dozvěděl během své úřední činnosti (typicky např. údaje z daňových přiznání, z přehledů o příjmech pro účely plateb pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, z dokladů o příjmech pro testované dávky státní sociální podpory apod.).

Vzájemným vztahem právní úpravy poskytování informací podle daňového řádu a podle zákona č. 106/1999 Sb. se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, od jehož závěrů se Městský soud v Praze neodchýlil, protože pro takový postup neshledal žádné důvody.

Daňový řád nesplňuje požadavky na speciální zákon, jak to předpokládá ustanovení § 2 odstavec 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, které definuje případy, na něž se jeho (jinak univerzální) působnost nevztahuje. Postup podle zákona o svobodném přístupu k informacím je vyloučen speciální úpravou pouze tehdy, stanoví-li zvláštní právní předpis komplexní právní úpravu podmínek a provedení práva na informace, tj. úpravu, která uceleným způsobem provádí ústavně zaručené právo na informace, tedy stanoví mj. postup poskytování informací, zejména vyřízení žádosti, včetně jejich náležitostí, a též prostředky právní obrany žadatelů o informace. Tento závěr vychází z dikce § 2 odstavec 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle kterého se zákon o svobodném přístupu k informacím *nevztahuje na poskytování informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví, a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.*

Pokud jde o úpravu poskytování informací obsaženou v daňovém řádu, daňový řád tuto problematiku určitým způsobem upravuje; postihuje však jen některé aspekty věci, které jsou vyžadovány pro vyloučení aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím. Daňový řád tak upravuje zejména informační povinnosti správce daně, tj. uvádí, jaké informace je správce povinen zveřejnit, a dále zakotvuje povinnost orgánů veřejné moci a osob bezplatně poskytovat správci daně informace na jeho vyžádání. Neřeší však již například otázky týkající se podávání žádostí o informace, způsob jejich vyřizování, důvody pro odmítnutí, ani opravné prostředky. Je tedy zřejmé, že tato úprava podmínky § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím nespĺňuje; nejde o komplexní právní úpravu poskytování informací, a nemůže proto aplikaci zákona o svobodném přístupu k informacím vyloučit (z odůvodnění rozsudku NSS ze dne 20. 12. 2012, č. j.2As 132/2011 – 121, dostupného stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí tohoto soudu na www.nssoud.cz).

Zákon o svobodném přístupu k informacím zcela jednoznačně počítá i s poskytováním informací získaných při správě daní, či jiných (para)fiskálních povinností, neboť v § 10 upravuje podmínky, kdy nelze informace *zjištěné na základě zákonů o daních* poskytnout. Konkrétně uvádí, že *informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, získané na základě zákonů o daních (...) povinný subjekt podle tohoto zákona neposkytne*. Je tedy evidentní, že působnosti tohoto zákona se nevymykají ani informace z tohoto typu řízení, je zde pouze nastavena určitá restrikce.

Při realizaci ústavně zaručeného práva na informace, garantovaného článkem 17 Listiny, provedeného mj. zákonem o svobodném přístupu k informacím, je pak třeba jakákoli možná omezení poskytování informací vykládat *restriktivním způsobem*, což lze dovodit též z judikatury Ústavního soudu (viz například nálezn ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, in www.nalus.usoud.cz). Obdobně se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 10. 2003, č. j. 5A 119/2001 - 38, publikovaném pod č. 74/2004 ve Sbírce NSS. Ve světle výše uvedeného, bylo možné žalobcem požadované informace odmítnout pouze na základě již výše zmiňovaných zákonných důvodů (ochrana osobních údajů, obchodního tajemství, apod.). S ohledem na povahu žalobcem požadovaných informací a posouzení jednotlivých důvodů pro odepření poskytnutí informací se jeví jedinou možností pro jejich odmítnutí pouze situace, byly-li by tyto informace *získány na základě zákonů o daních*, poplatcích, penzijním nebo zdravotním pojištění anebo sociálním zabezpečení a zároveň by je bylo možné subsumovat pod pojem *majetkové poměry osoby, která není povinným subjektem* (§ 10 zákona o svobodném přístupu k informacím); tímto způsobem jejich odmítnutí ostatně odůvodnil i povinný subjekt, respektive žalovaný.

Co lze chápat pod pojmem *majetkové poměry*, popsal Nejvyšší správní soud rovněž ve výše citovaném rozsudku sp. zn. 2As 132/2011. Tento pojem sice není legislativně definován, je jím však nutno rozumět veškerá majetková aktiva i pasiva fyzických a právnických osob. Judikatura správního soudů se již v minulosti k tomuto pojmu vyjádřila, když například v rozsudku ze dne 5. 3. 2009, č. j. 5 As 31/2007 – 75, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[m]ajetkové poměry fyzických a právnických osob (...) tvoří zejména jejich příjmy, které mohou být peněžité, ale i naturální, vlastnictví bytů, nebytových prostor a jiných nemovitých věcí, peněžních prostředků, pohledávek, majetkových práv apod. Za majetkové poměry fyzických a právnických osob lze za daných okolností považovat nejen aktiva, nýbrž i jejich pasiva a je bez významu, zda jsou tyto závazky vůči soukromoprávním subjektům či vůči státu.“ Správci daně v daňovém řízení získávají na základě zákonů o daních (zejména z daňových hlášení, daňových kontrol či místních šetření) právě takové informace o

majetkových poměrech (srov. například ustanovení § 78 daňového řádu); tyto informace slouží k tomu, aby mohlo být rozhodováno ve věcech daní, tedy aby byl naplněn účel správy daní, uvedený v ustanovení § 1 odst. 2 daňového řádu. Pouze informace tohoto typu, tedy o majetkových poměrech daňových subjektů či jiných (třetích) osob, jsou vyloučeny z jejich informační povinnosti.

Mezi žalobcem a žalovaným panuje spor ohledně právní otázky, nakolik se žádost žalobce ze dne 5. 3. 2017 o poskytnutí informací týká informací, získaných na základě daňových zákonů, které by již mohly být vyňaty z informační povinnosti povinného subjektu, protože mohou mít v konkrétních případech vypovídací hodnotu o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem; z informace o výši daně z příjmů lze dospět k představě o výši příjmů této osoby, z informace o tom, zda určitý subjekt uhradil daň z nemovitostí, a v jaké výši, lze zjistit, zda je vlastníkem nemovitosti a zjistitelná je zároveň její přibližná hodnota a parametry, atd. Právě informace takového druhu lze dle zákonné dikce vyloučit i v tomto případě a žalobci je neposkytnout.

Neposkytnutí informací o seznamu právnických osob, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty v roce 2014, pokud výše tohoto doměření byla alespoň 5.000,- Kč podle názoru městského soudu nemůže být odmítnuto s poukazem na ochranu informací o majetkových poměrech této společnosti podle § 10 zákona o informacích. Žalobcem požadované informace vypovídají v daném případě primárně o skutečnosti, že určitým obchodním společností byla doměřena daňová povinnost na dani z přidané hodnoty za nesplnění zákonem stanovené povinnosti podle daňového řádu a zákona o dani z přidané hodnoty. Nelze se však ztotožnit s žalovaným, že tyto informace jsou informacemi o majetkových poměrech jmenovaných společností. Informací, zda daňové orgány doměřily daňovou povinnost nelze porušit ochranu informací o majetkových poměrech těchto společností podle § 10 zákona o informacích. Na základě žalobcem požadovaných údajů totiž nelze dospět k závěru o hospodaření společnosti, o stavu jejích pohledávek či závazků, o ekonomické pozici tohoto subjektu v tržním prostředí, v němž vyvíjí svou podnikatelskou činnost. Jde pouze o informace o splnění povinnosti této společnosti v důsledku nesprávného stanovení výše daňové povinnosti.

Je třeba poukázat na další aspekt vztahující se k požadovaným informacím, a sice že právo na informace představuje jednu ze záruk zákonnosti a bez informací nelze účinně vykonávat kontrolu. Neposkytnutí předmětné informace vede totiž v daném případě současně k odmítnutí práva na informace týkající se veřejných prostředků. Obecnou definici pojmu „veřejné prostředky“ v českém právním řádu obsahuje pouze § 2 písm. g) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, který za ně označuje veřejné finance, věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty patřící státu nebo jiné právnické osobě uvedené v písm. a). Podle § 2 daňového řádu příjem z výběru daní je příjmem veřejného rozpočtu.

Konečně, jak již bylo opakovaně soudem uvedeno výše, právo na informace je základním právem garantovaným v článku 17 Listiny základních práv a svobod. Listina zároveň taxativně stanoví případy, kdy zákon smí právo na informace omezit, konkrétně jen tehdy, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti (čl. 17 odst. 4 Listiny). Veškerá zákonná omezení práva na informace je pak třeba vykládat právě jen v kontextu těchto limitů vytýčených Listinou (srov. shora citovaný čl. 4 odst. 4 Listiny). Zákonná omezení práva na informace tudíž nelze vykládat paušálně, ale toliko z hlediska konkrétního případu za použití ústavně konformní interpretace. Žalovaný neprokázal, že by v

posuzované věci existoval některý z důvodů, pro který Listina připouští omezení práva na informace, a neprokázal, že by poskytnutí požadovaných informací bylo v rozporu s ochranou práv a svobod druhých, bezpečností státu, veřejnou bezpečností, ochranou veřejného zdraví nebo mravnosti.

Za této situace dospěl soud k závěru, že požadované informace nelze v daném případě s poukazem na § 10 zákona o informacích a na ustanovení daňového řádu upravující neveřejnost daňového řízení a povinnost mlčenlivosti vyjmout z informační povinnosti v režimu zákona o informacích a tyto informace proto neposkytnout. Městský soud v Praze poukazuje v tomto smyslu i na názor Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku ze dne 10. 10. 2003, č. j. 5A 119/2001 – 38, uvedl, že opačný postup, tedy extenzivní výklad podmínek, za kterých zákon o informacích umožňuje právo na poskytnutí informací, omezit a informace neposkytnout, by směřoval proti vlastnímu smyslu a účelu jak samotného zákona č. 106/1999 Sb., tak i ústavně zaručeného veřejného subjektivního práva garantovaném čl. 17 Listiny základních práv a svobod.

Soud zvažoval, nakolik jsou splněny podmínky pro to, aby uložil povinnému subjektu povinnost, aby informace poskytl, když důvody, které uvedly správní orgány jako důvody, pro které nelze informace poskytnout, neshledal odůvodněnými. Vzhledem k tomu, že žalobce požaduje, aby mu byla poskytnuta informace o právnických osobách, kterým byla doměřena daň z přidané hodnoty v roce 2014, pokud výše tohoto doměření byla aspoň 5.000,- Kč včetně výše tohoto doměření, má soud za to, že jde o informace, které sice má povinný subjekt k dispozici, nikoliv však v koncentrované podobě, tedy v podobě, kterou lze bez dalších úkonů poskytnout. S přihlédnutím k této skutečnosti neshledal soud podmínky pro to, aby povinnost povinnému subjektu přímo uložil, a ponechal mu prostor pro to, aby požadované informace zpracoval. Povinný subjekt i žalovaný jsou právním názorem soudu, vyjádřeném v tomto rozsudku, v dalším řízení vázáni.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odstavec 1 s. ř. s., neboť žalobce měl ve věci plný úspěch a žalovaný správní orgán ve sporu úspěšný nebyl. Náklady řízení úspěšného žalobce jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem v částce 3.000,- Kč a náklady právního zastoupení žalobce Mgr. Jaroslavem Bártou, advokátem, v částce 6.800,- Kč (dva úkony právní služby po 3.100,- Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odstavec 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a dvakrát režijní paušál po 300,- Kč podle ustanovení § 13 odstavec 3 advokátního tarifu (převzetí zastoupení, podání žaloby). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce neosvědčil soudu, že je plátcem daně z přidané hodnoty, soud rozhodl tak, že žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení celkovou částku 9.800,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jaroslava Barty, advokáta.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední

den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 6. září 2017

JUDr. Hana V e b e r o v á ,
předsedkyně senátu